

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/88/2020
Identifikačné číslo spisu: 2310224332
Dátum vydania rozhodnutia: 10.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2310224332.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu: JASPLASTIK - SK, spol. s r.o., so sídlom Matúškovo č. 913, Matúškovo, IČO: 36 242 578, zastúpeného: Advokátska kancelária TIMAR & partners, s.r.o., so sídlom P. Pazmáňa 2367/17A, Šaľa, IČO: 36 866 296, proti žalovaným: 1/ Ing. C. W., nar. XX. N. XXXX, bytom F. a 2/ T. P., nar. XX. P. XXXX, bytom R., obom spoločne zastúpeným: Advokátska kancelária JUDr. Peter Erdős s. r. o., so sídlom Radvanská 1, Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 52 522 211, o zaplatenie 72.978,20 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 20Cb/223/2010, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. júna 2019, č. k. 21Cob/102/2018-863, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaných z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k proti žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom, z 1. marca 2019, č. k. 20Cb/223/2010-798, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovaným domáhal, aby mu spoločne a nerozdielne nahradili škodu v sume 72.978,20 eur, t. j. vo výške pohľadávky, ktorá zostala neuspokojená po zrušení konkurzu na spoločnosť MASTRA s.r.o., Matúškovo 901, 925 01 Matúškovo, IČO: 31 420 125 (ďalej tiež „MASTRA s.r.o.“) v dôsledku toho, že žalovaní ako jej konatelia nepodali včas návrh na vyhlásenie konkurzu. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žalovaní sa o úpadku MASTRA s.r.o. dozvedeli 25. mája 2009, následne oslovili reštrukturalizačného správcu, aby vypracoval reštrukturalizačný posudok a na jeho základe podali návrh

na reštrukturalizáciu uvedenej obchodnej spoločnosti, ktorú súd aj povolil. Takéto konanie posúdil súd prvej inštancie ako konanie s odbornou starostlivosťou, v dôsledku čoho žalovaní v zmysle ust. § 11 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej tiež „ZKR“) nezodpovedajú za škodu žalobcovi; na uvedený záver nemala vplyv okolnosť, že reštrukturalizácia nakoniec úspešná nebola. Zároveň priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) uplatnený nárok posúdil ako dôvodný a rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaní sú spoločne a nerozdielne povinní do troch dní zaplatiť žalobcovi 72.978,20 eur a nahradiť mu 100 % trov celého konania.

3. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku poukázal na dôvody podaného odvolania, vyjadrenia strán a zopakované dokazovanie s podrobným uvedením vykonaných dôkazov.

V rámci zisteného skutkového stavu konštatoval, že MASTRA s.r.o. bola do obchodného registra zapísaná 8. septembra 1992 a obaja žalovaní boli od roku 2005 jej spoločníkmi a konateľmi so samostatným konateľským oprávnením. Začiatkom roka 2009 sa MASTRA s.r.o. dostala do zlej finančnej situácie, meškala s platbami úveru voči J. a k 30. aprílu 2009 mala peňažné záväzky 30 dní po lehote splatnosti v celkovej výške

1 152 000 eur. MASTRA s.r.o. dňa 17. júna 2009 uzavrela kúpnu zmluvu, ktorou previedla na žalobcu nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v kat. úz. L., s upresňujúcimi dodatkami (č. 1 z 2. júla 2009 a č. 2 zo 17. augusta 2009). Za účelom odstránenia dôvodov prerušenia správneho katastrálneho konania o vklade uvedeného prevodu vlastníctva

do katastra nehnuteľností, žalobca ako veriteľ a MASTRA s.r.o. ako dlžník dňa

17. augusta 2009 uzavreli zmluvu o úvere, ktorou sa žalobca zaviazal prenechať tejto spoločnosti 71 200 eur a MASTRA s.r.o. sa zaviazala ich vrátiť v hotovosti s 5 % úrokmi v dvoch splátkach po 35 600 eur splatných k 30. augustu 2010 a k 30. augustu 2011.

Nebolo v konaní zistené, že by žalobca v čase podpisu úverovej zmluvy vedel, že žalovaní v mene MASTRA s.r.o. podali návrh na povolenie reštrukturalizácie tejto spoločnosti; žalobca sumu 71 200 eur spoločnosti odovzdal.

4. Ďalej odvolací súd uviedol, že žalovaný 1/ ako konateľ MASTRA s.r.o. už 4. júna 2009 poveril správcu, Mgr. Ing. Miroslava Ondreja, vypracovaním reštrukturalizačného posudku, ktorý ho vyhotovil 4. augusta 2009 pod č. 1/2009 so záverom, že odporúča reštrukturalizáciu spoločnosti. Žalovaný 1/ v mene MASTRA s.r.o. dňa 11. augusta 2009 podal návrh

na jej reštrukturalizáciu a Okresný súd Trnava ju povolil uznesením z 11. septembra 2009, č.k. 25R 1/2009-55 a ustanovil Mgr. Ing. Miroslava Ondreja do funkcie správcu. V reštrukturalizácii si žalobca voči MASTRA s.r.o. prihlásil pohľadávku 71 200 eur

zo zmluvy o úvere, ktorá správcom nebola popretá. Vzhľadom na závery veriteľského výboru z 18. decembra 2009 (nepreukázanie reálneho plnenia reštrukturalizačného plánu) správca 18. decembra 2009 navrhol vyhlásenie konkurzu na majetok MASTRA s.r.o. Konkurzný súd uznesením č. k. 25R 1/2009-1466 zastavil reštrukturalizačné konanie a voči MASTRA s.r.o. začal konkurzné konanie, konkurz vyhlásil a za správcu ustanovil

Ing. Katarínu Čentěšovou. Žalobca si v konkurze uplatnil pohľadávku na vrátenie úveru

zo zmluvy o úvere 71 200 eur, s úrokmi z omeškania 1.306,96 eur a sumu 471,24 eur z faktúry č. 091744 za plyn spotrebovaný MASTRA s.r.o. v areáli Matúškovo za obdobie október až december 2009; pohľadávky boli správcom zistené 15. januára 2010. Na podnet správcu Okresný súd Trnava, uznesením z 10. augusta 2010, č. k. 31K 1/2010-1683, zrušil konkurz vyhlásený na majetok MASTRA s.r.o. z dôvodu, že majetok spoločnosti nepostačuje ani na úhradu pohľadávok proti podstate; uznesenie bolo publikované v obchodnom vestníku 17. augusta 2010. Pohľadávky žalobcu prihlásené do tohto konkurzu neboli uspokojené ani čiastočne.

5. Za nespornú medzi stranami, a v konaní aj dokazovaním za ustálenú, odvolací súd považoval okolnosť, že MASTRA s.r.o. bola v úpadku k 30. aprílu 2009. Za podstatnú a medzi stranami spornú považoval otázku: „či žalovaní po zistení úpadku spoločnosti MASTRA s.r.o. konali s odbornou

starostlivosťou, čo by ich podľa ust. § 11 ods. 4 zákona č. 7/2005

Z. z. zbavilo zodpovednosti za škodu". K tomu konštatoval, že bolo povinnosťou žalovaných tvrdiť a dokázať, že ich rozhodnutie požiadať správcu o vypracovanie reštrukturalizačného posudku bolo založené na takých skutočnostiach a vedomostiach, ktoré primerane funkcii konateľov dotknutej spoločnosti a pri zohľadnení všetkých dostupných informácií o podnikaní, hospodárskej a finančnej situácii spoločnosti, stave trhu, možnosti rozvoja podnikania a nových príležitostí, objektívne opodstatňovalo ich rozhodnutie podať namiesto návrhu na konkurz návrh na povolenie reštrukturalizácie. Žalovaní však podľa odvolacieho súdu počas celého konania žiadne takéto skutočnosti netvrdili, ani nedokázali.

6. Pokiaľ sa žalovaní odvolávali na to, že správca v posudku reštrukturalizáciu spoločnosti MASTRA s.r.o. odporučil a konkurzný súd ju povolil, a preto v prerokúvanom spore súd nie je oprávnený opodstatnenosť tohto záveru preskúmať, tak odvolací súd tento názor s poukazom na ust. § 193 a § 194 a § 230 CSP označil na nesprávny. Zdôraznil, že súd pri povolení reštrukturalizácie neskúma v celom rozsahu to, či reštrukturalizácia predstavuje v danom okamihu najlepší spôsob riešenia situácie dlžníka; za obsah reštrukturalizačného posudku zodpovedá v prvom rade správca a z ust. § 116 ods. 2 ZKR vyplýva, že súd môže odoprieť povolenie reštrukturalizácie len v prípade zjavnej nesprávnosti posudku. Rozhodnutie o povolení reštrukturalizácie netvorí prekážku veci rozhodnutej vo vzťahu k posúdeniu, či konatelia spoločnosti konali s odbornou starostlivosťou. Odvolací súd poukázal aj na to, že veritelia sa nezúčastňujú konania v časti o povolenie reštrukturalizácie (účastníkmi sa stávajú až prihláškou, po povolení reštrukturalizácie) a nemajú právo sa vyjadrovať alebo navrhovať dôkazy na posúdenie, či reštrukturalizácia je skutočne reálna. Na dôvažok odvolací súd poukázal aj na úpravu v § 109 ods. 5 ZKR, normujúcu zodpovednosť správcu za škodu z nesprávne odporúčenej reštrukturalizácie s tým, že samo odporúčenie reštrukturalizácie (a jej následné povolenie na základe takéhoto odporúčenia) nezakladá prekážku veci rozhodnutej pre posúdenie toho, či skutočne boli splnené podmienky na jej odporúčenie a povolenie.

7. Podľa odvolacieho súdu minimálne v časti odhadovaných tržieb a ziskovosti je reštrukturalizačný posudok založený na obchodnom a finančnom odhade samotnej spoločnosti a jej (bližšie neurčeného) ekonomického poradcu. Žalovaní tak na preukázanie svojho konania s odbornou starostlivosťou boli povinní tvrdiť a dokázať konkrétne skutočnosti, z ktorých vychádzali pri zostavovaní odhadu, ktorý poskytli správcovi (najmä o akých konkrétnych obchodoch uvádzaných v reštrukturalizačnom pláne rokovali a s kým, aká bola šanca na úspech týchto rokovaní, akú šancu mala spoločnosť prípadné záväzky z týchto obchodov plniť a akým spôsobom sa tieto výsledky mohli reálne prejaviť na hospodárení spoločnosti a na šanci uspokojiť veriteľov tak, aby to vyrovnalo dôsledky oneskoreného návrhu na vyhlásenie konkurzu). Odvolací súd považoval za logický a racionálny záver znaleckého posudku vypracovaného CORPORA a.s., č. 71/2011, že reštrukturalizácia ako bola popísaná v reštrukturalizačnom posudku, bola nereálna. Žalovaní opak nepreukázali, a to ani predložením znaleckého posudku vypracovaného Bratislavská súdno - znalecká a konzultačná spoločnosť, s.r.o., č. 1/2014, ktorého celková skladba podľa odvolacieho súdu mu neumožňovala preskúmať závery posudku. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaní ani reštrukturalizačným posudkom č. 1/2009 nepreukázali také skutočnosti, ktoré by svedčili o tom, že odbornú starostlivosť dodržali.

8. K námietkam žalovaných, že žalobca v konaní nepreukázal skutočnú výšku škody, čím podľa nich nedošlo k preukázaniu jedného z atribútov pre úspešné uplatnenie náhrady škody, odvolací súd uviedol, že výšku škody ustanovenie § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 prezumuje a takto stanovenú zákonnú domnienku žalovaní v dokazovaní nevyvrátili. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovaných (že škoda nevznikla alebo že vznikla v nižšej výške), ktorí však žiadne konkrétne skutočnosti ani dôkazy nenavrhli. Odvolací súd preto v zmysle ust. § 192 CSP vychádzal z domnienky výšky škody v žalobou uplatnenej výške a mal ju za preukázanú (v konaní opak nevyšiel najavo). V tomto smere poukázal aj na účel zákonnej úpravy v ust. § 11 ods. 4 v znení

do 30. novembra 2009, ktorým bolo uľahčenie dôkaznej situácie poškodeného veriteľa. Všeobecný apel žalovaných na „princípy spravodlivosti“ nezakladal dôvody pre odchylenie sa od doslovného znenia zákona a odvolací súd nevidel žiaden dôvod pre iný, než ním použitý výklad ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, keď ani samotní žalovaní žiadne (konkrétne) dôvody, ktoré by takýto odklon opodstatňovali, neuviedli.

9. Odvolací súd zhrnul, že predmetom sporu je nárok žalobcu ako veriteľa spoločnosti MASTRA s.r.o., voči žalovaným ako jej bývalým konateľom, na náhradu škody spôsobenej tým, že žalovaní porušili svoju povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti, v zmysle úpravy v ust. § 11 ods. 2 a 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaní mohli úpadok MASTRA s.r.o. zistiť najneskôr niekoľko dní po 30. apríli 2009 po tom, čo boli záúčtované všetky účtovné operácie do tohto dátumu, a nie až z listu audítorky z 25. mája 2009. Z ust. § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009 vyplýva, že dlžník je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní nielen odo dňa, keď sa dozvedel o svojom úpadku, ale aj odkedy

sa pri zachovaní odbornej starostlivosti o tomto úpadku dozvedieť mohol.

Vychádzajúc z ust. § 7 vo väzbe na ust. § 4 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009 a vyhl. č. 643/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti a predĺženia, dospel odvolací súd k záveru, že štatutárny orgán dlžníka koná pri sledovaní svojej situácie s odbornou starostlivosťou jedine vtedy, ak sústavne sleduje a vyhodnocuje všetky ukazovatele rozhodné podľa cit. vyhlášky pre posúdenie,

či je spoločnosť v úpadku, tieto informácie si aktívne vyhľadáva v účtovníctve, iných evidenciách a podkladoch spoločnosti a bezodkladne na ne reaguje primeraným spôsobom, teda buď podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZKR, alebo iným konaním s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 11 ods. 4 citovaného zákona. Žalovaní úpadok MASTRA s.r.o. mohli zistiť najneskôr začiatkom mája 2009, „orientačne približne do 15. mája 2009“ a približne od tejto doby začala plynúť 30 - dňová lehota podľa ust. § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009, do ktorej mali žalovaní podať návrh na vyhlásenie konkurzu, no neurobili tak.

10. Odvolací súd uviedol, že ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 zakladá samostatnú skutkovú podstatu zodpovednosti štatutárneho orgánu za škodu spôsobenú oneskoreným podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, a to priamo voči veriteľom spoločnosti. Zbaviť sa tejto objektívnej zodpovednosti môže štatutárny orgán

iba ak preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou, čo predstavuje liberačný dôvod. Z citovaného zákonného ustanovenia možno dovodiť i ďalšie predpoklady pre naplnenie zodpovednosti za škodu: 1. protiprávne konanie, 2. vznik škody a 3. príčinnú súvislosť medzi konaním a vznikom škody. Podstata škody na strane žalobcu spočíva v tom,

že žalobca spoločnosti MASTRA s.r.o. poskytol peňažné prostriedky (úver). Je daná

aj príčinná súvislosť medzi vznikom škody na strane žalobcu (úbytok, resp. nerozmnoženie majetku) a protiprávnym konaním žalovaných (opomenutie včasného podania návrhu

na vyhlásenie konkurzu). Tretia veta ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 (pozn. dovolacieho súdu - odvolací súd nesprávne uvádza § 11 ods. 1 ZKR) neprezumuje konkrétny mechanizmus vzniku škody, teda nevyplýva z nej, že škoda spočíva práve v neuspokojení tejto pohľadávky. Toto ustanovenie prezumuje výšku škody odkazom

na sumu tejto pohľadávky. To, či žalovaní pri uzatváraní zmluvy o úvere zo 17. augusta 2009 chceli alebo nechceli žalobcu poškodiť, či (ne)konali úmyselne, nie je relevantné, keďže

ide v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 o zodpovednosť objektívnu s možnosťou liberácie, a to bez ohľadu na zavinenie. Podstatné je, že žalovaní porušili svoju povinnosť a že v dôsledku toho žalobcovi vznikla škoda.

11. Samotné poverenie reštrukturalizačného správcu na vypracovanie reštrukturalizačného posudku, nemožno podľa odvolacieho súdu považovať za dodržanie odbornej starostlivosti, keďže z ust. § 108 ods. 1 ZKR priamo vyplýva, že poverením správcu vypracovať reštrukturalizačný posudok nie je dotknutá povinnosť dlžníka včas podať návrh

na vyhlásenie konkurzu. Odvolací súd uzavrel, že v danom prípade žalovaní nedokázali, že by po 30. apríli 2009 (dni, kedy bola MASTRA s.r.o. nepochybné v úpadku) potrebnú odbornú starostlivosť zachovali.

12. Vychádzajúc aj z ust. § 7 ZKR odvolací súd konštatoval, že žalovaní neunesli svoje dôkazné bremeno k liberačnému dôvodu v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, keď nedokázali, z akého dôvodu sa pri poverení správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku, mohli primerane svojej funkcii a s prihliadnutím na všetky dostupné informácie domnievať, že správca reštrukturalizáciu v posudku odporučí a že bude úspešná. Z dokazovania pritom vyplynulo, že reštrukturalizácia v tej podobe, ako bola v posudku popísaná, bola nereálna a žalovaní nedokázali žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by jej realnosť potvrdzovali; v dôsledku toho nemožno

za zachovanie odbornej starostlivosti bez ďalšieho považovať ani samotné podanie návrhu na povolenie reštrukturalizácie. O podaní tohto návrhu rozhoduje dlžník sám (resp. osoby konajúce v jeho mene) a reštrukturalizačný posudok odporúčajúci reštrukturalizáciu

je iba jedným z nutných podkladov pre jeho podanie (§ 111 ods. 2 ZKR).

Aj keď reštrukturalizačný posudok odporúča reštrukturalizáciu, dlžníka (osoby konajúce v jeho mene) stále zaťažuje povinnosť konať s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ZKR. Rozhodnutie dlžníka o tom, že namiesto vyhlásenia konkurzu požiadá o povolenie reštrukturalizácie, teda že svojím veriteľom ponúkne túto možnosť vyrovnania ich pohľadávok, sa musí diať s odbornou starostlivosťou, avšak týmto rozhodnutím samým o sebe sa pojem odbornej starostlivosti nenapĺňa a nevyčerpáva. To, že reštrukturalizácia vždy zabezpečuje pre veriteľov vyššiu mieru uspokojenia než konkurz totiž neplatí

a má miesto len tam, kde dlžník skutočne má ekonomické predpoklady na to, aby úspešne oživil svoje podnikanie. Ak tu také predpoklady nie sú, predstavuje reštrukturalizácia

len oddiaľovanie ekonomického zániku dlžníka a možnosti aspoň čiastočného uspokojenia jeho veriteľov. Úlohou dlžníka je práve s odbornou starostlivosťou, teda po zohľadnení všetkých dostupných informácií zhodnotiť, či tieto predpoklady splnené sú.

Podľa odvolacieho súdu žalovaní v konaní nepreukázali takúto odbornú starostlivosť

po 30. apríli 2009, preto sa svojej zodpovednosti za škodu v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 nezbavili.

13. Poukaz žalovaných na právnu úpravu ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení účinnom

od 1. januára 2013 bol podľa odvolacieho súdu nedôvodný, keďže upravuje novú povinnosť pri porušení povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu, a to zaplatiť do všeobecnej podstaty určitú paušálnu sumu; ide však o odlišné právne inštitúty.

14. Odvolací súd záverom zhrnul, že sú dané všetky predpoklady zodpovednosti žalovaných podľa ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 za škodu spôsobenú žalobcovi tým, že nepodali včas návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok MASTRA s.r.o. a sú povinní mu ju nahradiť vo výške prezumovanej podľa citovaného zákonného ustanovenia, teda

vo výške v zrušenom konkurze neuspokojených pohľadávok ($72\,506,96 + 471,24 = 72\,978,20$ eur). Pretože žalovaní protiprávne konali spoločne, odvolací súd ich zaviazal solidárne. O náhrade trov konania rozhodol za aplikácie ust. § 369 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 369 ods. 1 CSP.

15. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní (ďalej tiež „dovolatelia“) spoločné dovolanie, ktoré odôvodnili s poukazom na ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP tak, že odvolací súd, ktorý svojím rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, nesprávne právne posúdil vec a nastolená právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. K tomuto uviedli, že „naplnili liberačný dôvod v zmysle § 11 ods. 4 ZKR“.

16. Ďalej žalovaní uviedli, že žalobca porušenie povinnosti - nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu „k dátumom 01.02.2007, 01.02.2008 a 25.6.2009“ ničím nepreukázal, správy audítora Ing. Ľubice

Mesárošovej z 3. septembra 2007, 8. marca 2008, nemajú žiadnu relevanciu a znalecký posudok CORPORA a.s. bol vyvrátený posudkom znaleckej organizácie Bratislavská súdno - znalecká a konzultačná spoločnosť s.r.o., č. 1/2014.

Podľa dovolateľov nebola preukázaná ani „skutočná výška škody“, nakoľko ZKR v zmysle ust. § 11 ods. 4 len predpokladá a prezumuje výšku škody pozostávajúcu z výšky pohľadávky, ktorá nebola uspokojená v konkurznom konaní, zákon však „stanovuje povinnosť žalobcovi v konaní preukazovať skutočnú výšku škody“. V konaní nebolo zo strany žalobcu preukázané, akým spôsobom, predovšetkým v akej výške, by pohľadávka žalobcu bola alebo nebola uspokojená v prípade včasného podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. S odkazom na ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka (zák. č. 513/1992 Zb., ďalej tiež „OBZ“) dovolatelia uviedli, že v tomto konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom skutočnej škody „takým spôsobom, aby mohol byť priznaný akýkoľvek nárok na náhradu škody“.

17. Dovolatelia zvýraznili, že na pojednávaní 21. novembra 2011 sudca okresného súdu vyslovil svoj právny názor v zmysle § 118 Občianskeho súdneho poriadku, že v tomto štádiu konania nepovažuje za preukázané, kedy malo dôjsť k vzniku škody, čím nemal za preukázanú príčinnú súvislosť. Úpadok MASTRA s.r.o. „nebol preukázaný s výnimkou listu audítorky Mesárošovej, ktorá žalovaných ku dňu 25.5.2009 upozornila na predĺženie a žalovaní od tohto dňa konali s odbornou starostlivosťou tak, aby predišli akýmkoľvek ďalším škodám veriteľov, prípadne spoločnosti MASTRA“.

18. Podľa dovolateľov pre záver o existencii liberačného dôvodu postačovalo konanie s odbornou starostlivosťou, za ktoré je možné považovať konanie, ktorého cieľom je vyriešiť úpadok iným spôsobom ako konkurzom, „a to neformálnou alebo formálnou reštrukturalizáciou, pokiaľ možno dôvodne predpokladať a postupuje podľa pravidiel „best practice“, a z toho dôvodu zbavuje žalovaných zodpovednosti za oneskorené podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu“. Uviedli, že v tomto konaní nebol preukázaný iný deň úpadku ako 30. apríl 2009, o čom sa dozvedeli 25. mája 2009, preto „je jednoznačne preukázané, že konali s odbornou starostlivosťou“. Za dôležité považovali aj to, že príslušný súd nimi navrhnutú reštrukturalizáciu povolil, keď predtým mal možnosť a oprávnenie skúmať splnenie podmienok na také rozhodnutie.

19. V ďalšej časti dovolania žalovaní poukázali na vykonané dôkazy (výsluch znalca Kardoša, svedkov Mesárošovej a J.) a ponúkli ich vlastné hodnotenie. Uviedli tiež, že nemali nikdy v úmysle poškodiť žalobcu. Naopak v momente, keď sa dozvedeli o predĺžení, „nemali záujem položiť spoločnosť“, ale ozdraviť ju formálnou reštrukturalizáciou.

Samotná reštrukturalizácia neprebehla z dôvodu, že veritelia MASTRA s.r.o. neposkytli dostatočný čas na možnú reštrukturalizáciu. Dovolatelia poukázali aj na zmenené ustanovenie ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení účinnom od 1. januára 2013.

20. Za nesprávne právne posúdenie veci výslovne dovolatelia považovali to, že „odvolací súd nesprávne právne posúdil konanie žalovaných, tak, že nekonali s odbornou starostlivosťou po zistení úpadku spoločnosti MASTRA s.r.o., vzhľadom na zistený skutkový stav na súde prvej inštancie a odvolacom súde“. Nesúhlasili so záverom, že podanie návrhu na povolenie reštrukturalizácie namiesto podania návrhu na vyhlásenie konkurzu nezodpovedalo ust. § 7 ZKR a že tieto skutočnosti počas celého konania netvrdili, ani nedokázali. Naopak, podľa dovolateľov počas konania tvrdili a preukázali, že ich konanie pri zohľadnení všetkých dostupných informácií o podnikaní, hospodárskej a finančnej situácii spoločnosti, stave trhu, možnosti rozvoja podnikania a nových príležitostí, objektívne opodstatňovalo ich rozhodnutie podať návrh na povolenie reštrukturalizácie. V tejto súvislosti opätovne zvýraznili, že konkurzný súd reštrukturalizačný posudok akceptoval a reštrukturalizáciu dlžníka povolil, po možnom zvažovaní dôvodnosti predpokladu väčšieho rozsahu uspokojenia veriteľov ako v prípade konkurzu. V tomto smere dovolatelia vytkli odvolaciemu súdu, že vzhľadom na závery znaleckého posudku CORPORA a.s., č. 71/2011, vyhodnotil, že reštrukturalizácia bola nereálna, čo bolo zo strany odvolacieho súdu „hypotetické a neprináležiacie túto právnu otázku posudzovať“. Znalecká organizácia

CORPORA a.s. pritom nie je odborne spôsobilou organizáciou v zmysle § 108 ods. 3 ZKR.

21. Nesprávnosť právneho posúdenia mala podľa dovolateľov spočívať aj v tom, „že vzhľadom ku krátkosti času od vyhlásenia a povolenia reštrukturalizácie a následného vyhlásenia konkurzu uplynuli len 3 mesiace". Obchodné aktivity, ich rozpracovanosť, boli súčasťou reštrukturalizačného posudku, neboli to len tvrdenia žalovaných. Títo nesúhlasili ani „s právnym posúdením dôkazu, znaleckého posudku č. 1/2014".

22. Dovolatelia namietli, že „právne posúdenie zistených skutkových okolností odvolacím súdom je nesprávne aj v tej časti, že žalovaní nepreukázali, že konali s odbornou starostlivosťou". Právne posúdenie v časti príčinnej súvislosti medzi konaním, resp. nekonaním žalovaných a vznikom škody je nesprávne a „absentuje logickú úvahu". Podľa dovolateľov v prípade podania návrhu na vyhlásenie konkurzu do 15. júna 2009 by nevznikol medzi žalobcom a spoločnosťou MASTRA s.r.o. žiadny záväzkový vzťah a nedošlo by k žiadnemu plneniu a „z toho dôvodu nie je daná príčinná súvislosť nevyhnutná pre naplnenie zodpovednosti

za škodu v zmysle ust. § 373 Obchodného zákonníka". Žalovaní nemali žiadnu povinnosť informovať žalobcu, že dňa 11. augusta 2009 podali návrh na povolenie reštrukturalizácie, ani v čase uzatvárania Kúpnej zmluvy, že poverili správcu prípravou reštrukturalizačného posudku. Podľa žalovaných sa v nadväznosti na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Odo/1220/2005 odvolací súd nevysporiadal správne so skutočne vzniknutou škodou. Ďalej uviedli, že v zmysle bodu 8, 8.1 reštrukturalizačného posudku č. 1/2009

bol „predpoklad uspokojenia veriteľov v konkurze" určený vo výške 12,06%

ich pohľadávok, na rozdiel od miery uspokojenia v reštrukturalizácii na úrovni 70 až 80% výšky ich pohľadávok v priebehu 18 až 24 mesiacov. Z toho vyplýva nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom, že žalovaní neuniesli dôkazné bremeno a nepreukázali opak prezumovanej výšky škody vzhľadom na výšku pohľadávky, pretože „v danom prípade v prípade zodpovednosti žalovaných výška škody prichádza do úvahy len percentuálna náhrada vo výške 12,06%, t.j. 8.801,17 EUR".

23. Dovolatelia navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a žalobcu zaviazá povinnosťou nahradiť žalovaným trovy prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania, alebo aby napadnuté rozhodnutie zrušil a žalobcu zaviazal

na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolatelia tiež navrhli v zmysle ust. § 444 CSP odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

24. K dovolaniu sa vyjadril žalobca a označil ho za procesne neprípustné, keďže rozporuje správnosť skutkových záverov a s tým spojenú nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom a nevymedzuje žiadnu právnu otázku v rozsahu ust. § 421 ods. 1

písm. b/ CSP. K dátumu 30. apríla 2009, ktorý ani nebol sporným, žalovaní nepodali návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok MASTRA s.r.o., preto sú nútení znášať zákonnú sankciu v rozsahu povinnosti nahradiť žalobcovi ako veriteľovi spoločnosti škodu vo výške určenej v ust. § 11 ods. 4 ZKR, teda v sume, ktorá zostala neuspokojená po zrušení konkurzu,

ako to práve citované zákonné ustanovenie predpokladá. Rozsudok odvolacieho súdu

je komplexný a odvolací súd sa v ňom vysporiadal, prečo nebolo možné akceptovať liberačný dôvod, na ktorý dovolatelia poukazovali, a to samotné podanie návrhu

na povolenie reštrukturalizácie, resp. sporovanie výšky škody. Žalovaní v konaní neuniesli dôkazné bremeno. Pokiaľ ide o liberačný dôvod, ten netvorí otázku zásadného právneho významu, a to sa rovnako týka aj otázky výšky škody. Tvrdenie, že by v reštrukturalizácii veritelia boli uspokojení vo väčšom rozsahu, je iba nepreukázanou hypotézou dovolateľov. Ak by dovolatelia riadne podali návrh na vyhlásenie konkurzu, nebola by pohľadávka žalobcu voči spoločnosti vznikla. Žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol

ako neprípustné, alebo zamietol, nakoľko nie je dôvodné a požiadal o náhradu trov dovolacieho konania.

25. K vyjadreniu žalobcu v podanej replike žalovaní zvýraznili, že vo veci ide o otázku zásadného

právneho významu, ktorá nebola doposiaľ v rozhodnutí dovolacieho súdu vyriešená a to, že „odvolací súd nesprávne právne posúdil konanie žalovaných tak, že nekonali s odbornou starostlivosťou po zistení úpadku spoločnosti MASTRA s.r.o., vzhľadom na zistený skutkový stav na súde prvej inštancie a odvolacom súde". Otázka právna je, či žalovaní konali s odbornou starostlivosťou a obdobne v otázke výšky škody v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR nemusí ísť v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP o otázku zásadného právneho významu.

26. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenými osobami, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenými v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ a 2/ je len v časti prípustné, avšak nie je dôvodné a treba ho zamietnuť.

K podmienkam prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

27. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

28. Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

29. Podľa ust. § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

30. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j., aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

31. Dovolatelia prípustnosť dovolania vyvodzovali výhradne z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Pre dovolanie prípustné podľa ust. § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvod pre odmietnutie dovolania podľa ust. § 447 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia dovolací súd odmietne dovolanie,

ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

33. Dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z toto ustanovenia, musí: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená (napr. uznesenie najvyššieho súdu

sp. zn. 3 Cdo/216/2017). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

K dovolacím otázkam č. 1/ až 11/

34. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že dovolatelia za dovolacím súdom doposiaľ nevyriešené právne otázky považovali to: 1/ či v okolnostiach danej veci je možné považovať za liberačný dôvod v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR (v znení účinnom

do 30. novembra 2009), a teda za konanie s odbornou starostlivosťou štatutárnych orgánov obchodnej spoločnosti v úpadku a) poverenie reštrukturalizačného správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku, resp. b) podanie návrhu v mene dlžníka v úpadku na jeho reštrukturalizáciu, ak príslušný súd rozhodol o povolení reštrukturalizácie;

2/ či pri uplatňovaní nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR

(v znení účinnom do 30. novembra 2009) veriteľ (poškodený), ktorého pohľadávka

po zrušení konkurzu na majetok dlžníka (alebo zastavení konkurzného konania)

pre nedostatok majetku zostala neuspokojená, je a priori povinný preukazovať výšku škody v rozsahu miery uspokojenia poškodeného veriteľa, ktorú by dosiahol v konkurze

na majetok dlžníka v úpadku, ak by bol návrh dlžníkom, resp. v jeho mene povinne konajúcimi štatutárnymi orgánmi, podaný včas (ďalej tiež ako nedôvodné „otázky č. 1/ a 2/“).

35. Ďalej z obsahu dovolania vyplynulo, že za nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom považovali dovolatelia v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP aj to, že: 3/ skutkové tvrdenia žalobcu o porušení povinnosti žalovaných podať návrh na vyhlásenie konkurzu „k dátumom 1.2.2007, 1.2.2008 a k 25.6.2009“ nie sú ničím preukázané, 4/ závery napadnutého rozhodnutia vychádzajúce „výlučne“ zo znaleckého posudku CORPORA a.s. a správy audítorky Ing. Mesárošovej z 3.9.2007 a 8.3.2008 nemajú žiadnu relevanciu, pričom opak potvrdzuje posudok Bratislavskej súdno - znaleckej a konzultačnej spoločnosti s.r.o.,

č. 1/2014, a teda k porušeniu povinnosti v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v roku 2007 a 2008 žalovanými nedošlo, 5/ nedošlo ani k preukázaniu kauzálneho nexusu potrebného pre vznik nároku na náhradu škody, 6/ znalecký posudok CORPORA a.s. ako dôkaz

nie je „upotrebitelný“, 7/ na pojednávaní 24. novembra 2011 sudca v prvoinštančnom konaní vyslovil právny názor v zmysle ust. § 118 ods. 2 OSP, že nepovažuje za preukázané, kedy malo dôjsť k porušeniu právnej povinnosti a kedy došlo k vzniku škody, čím nemal preukázanú príčinnú súvislosť (kauzálny nexus) medzi porušením právnej povinnosti

na strane žalovaných a vznikom škody na strane žalobcu, 8/ úpadok MASTRA s.r.o. nebol preukázaný, s výnimkou listu audítorky Ing. Mesárošovej k 25. máju 2009, „a žalovaní

od toho dňa konali s odbornou starostlivosťou tak, aby predišli akýmkoľvek ďalším škodám veriteľom, prípadne spoločnosti MASTRA“, 9/ žalovaní v súvislosti s uzavretou zmluvou o úvere zo 17. augusta 2009 nemali žiadnu povinnosť informovať žalobcu,

že dňa 11. augusta 2009 podali návrh na povolenie reštrukturalizácie, 10/ žalovaní boli presvedčení o úspešnosti reštrukturalizácie a táto neprebehla z dôvodu, že veritelia im neposkytli „dostatočný čas na možnú reštrukturalizáciu“, 11/ úprava v ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení účinnom od 1. januára 2013 stanovuje už len paušálnu, limitovanú výšku sumy za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu (ďalej tiež ako neprípustné „otázky č. 3/ - 11/“).

K rozdielu medzi právnymi a skutkovými otázkami

36. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolatelia v rámci formulovaných dovolacích dôvodov nerozlišujú kvalifikovane medzi skutkovými a právnymi otázkami a za námietky z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia veci označujú aj námietky vyjadrené v rovine skutkových zistení a záverov, ako aj postupu súdu v procese dokazovania a jeho vyhodnotenia.

37. V tomto smere dovolací súd uvádza, že už v minulosti vyslovil (5Obdo/45/2020), že postup súdu pri zisťovaní právnych a skutkových poznatkov je odlišný, s čím prirodzene následne súvisí rozlišovanie skutkových a právnych otázok. Neobjasnená skutková otázka zakladá stav non liquet, a len v tejto oblasti je možné uplatniť pravidlá dôkazného bremena.

Je dôležité presne rozlišovať medzi právnymi a skutkovými otázkami (aj) v súvislosti s mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie

je možná výlučne vo svetle skúmania a riešenia právnych otázok, nikdy nie skutkových.

Tu najvyšší súd poukázal na myšlienku Gerlicha, ktorý pre rozlišovanie skutkových a právnych poznatkov stanovil kritérium, podľa ktorého všetky tie poznatky, ktoré sme získali hľadajúc odpoveď na otázku, čo má byť, sú poznatky právne, a tie, ktoré sme získali odpoveďou na otázku, čo je, sú poznatky skutkové (Gerlich, K.: Skutkové zjistení a právní posouzení v řízení soudním. Praha, Brno: Orbis, 1934) [m.m. uznesenie najvyššieho súdu z 28. apríla 2020, sp. zn. 5Obdo/16/2020, ods. 38].

38. K definícii skutkovej a právnej otázky sa najvyšší súd vyjadril (3Cdo/27/2019) aj tak,

že: „Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať,

čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali

po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa

sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie právnej normy na posudzovaný prípad“.

39. Pokiaľ však dovolatelia spochybňujú skutkové (a nie právne) závery odvolacieho súdu,

tak platí, že prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP nemôže byť daná, ak je dovolanie zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok (k tomu viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017). Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) z 5. septembra 2018, sp. zn. II.ÚS/416/2018, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017 ako zjavne neopodstatnená, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, tak ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

40. Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie vecí, je ním potrebné rozumieť omyl súdu

pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie najvyššieho súdu z 27. júna 2011, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

41. Najvyšší súd k argumentácii dovolateľov i argumentácii žalobcu vo vyjadrení k dovolaniu, a to k prípustnosti dovolania, ďalej uvádza, že z dikcie ust. § 421 ods. 1 CSP nevyplýva požiadavka, aby právna otázka, ktorá je predpokladom dovolania, spĺňala aj podmienku „zásadného právneho významu“. Rovnako ani spôsob vymedzenia dovolacej otázky spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 CSP) neviaže prípustnosť dovolania na existenciu takejto podmienky. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP podmieňuje prípustnosť dovolania kumuláciou dvoch predpokladov, a to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia konkrétnej právnej otázky a zároveň, že táto právna otázka nebola vyriešená v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (pozri nálezh ústavného súdu z 9. februára 2021, č. k. IV.ÚS/479/2020).

K dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP - k otázkam č. 1/ a 2/

42. Vo svetle vyššie uvedeného dovolací súd uvádza, že preskúmaním dovolania žalovaných z hľadiska prípustnosti nimi nastolených dovolacích dôvodov, vymedzených v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, považoval za relevantné len právne otázky č. 1/ a č. 2/ (viď ods. 34). Tieto dve právne otázky, založené na interpretácii ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, najvyšší súd doposiaľ vo svojej rozhodovacej praxi neriešil, a keďže spĺňajú aj ostatné kritériá v zmysle § 432 ods. 1 a 2 CSP a boli v danom spore kľúčové pre meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, dovolací súd ich považoval z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP za otázky odôvodňujúce prípustnosť dovolania.

43. V danom prípade ide o posúdenie špecifického prípadu priamej zodpovednosti štatutárnych orgánov (tu konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným) obchodnej spoločnosti (ako dlžníka v úpadku) voči jej veriteľovi za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu dlžníka v úpadku v zákonom predpísanej lehote. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že v okolnostiach danej veci bolo pre napadnuté meritórne rozhodnutie určujúce podradenie zisteného skutkového stavu ustanoveniu § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009. Práve v tomto zákonom ustanovení obsiahnutá osobitná právna úprava náhrady škody a jej interpretácia, bola pre riešenie sporu kľúčová. Odvolací súd v rozsudku zreteľne (v ods. 28) vysvetlil, že „podľa § 11 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. platí, že ak osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka (teda aj štatutárny orgán) poruší túto povinnosť, zodpovedá veriteľom za škodu, ktorá im v dôsledku toho vznikla, ibaže preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou. Citované zákonné ustanovenie tak zakladá samostatnú skutkovú podstatu zodpovednosti štatutárneho orgánu za škodu spôsobenú oneskoreným podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, a to priamo voči veriteľom spoločnosti. Samotný následok, teda to, že štatutárny orgán spoločnosti zodpovedá za škodu spôsobenú porušením povinnosti podať včas návrh na vyhlásenie konkurzu, totiž vyplýva priamo z ust. § 11 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. Konateľ teda zodpovedá veriteľovi už na základe citovaného zákonného ustanovenia, a preto nie je potrebné vôbec odkazovať na základné ustanovenia o zodpovednosti za škodu v Obchodnom alebo Občianskom zákonníku“.

44. Je treba upresniť, že hoci námietky dovolateľov smerujú k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci z hľadiska interpretácie ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, týkajú sa však aj s týmto zákonným ustanovením súvisiacich ďalších (nižšie citovaných) právnych noriem, aplikovaných odvolacím súdom na ním zistený skutkový stav. Dovolací súd pripomína, že je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

K právnej úprave relevantnej pre posúdenie dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP - k otázkam č. 1/ a č. 2/

45. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že aplikoval pri posúdení sporu právnu úpravu platnú a účinnú v rozhodnej dobe, t.j. „v čase tvrdeného porušenia povinnosti žalovaných“. Za podstatné považoval ustálenie momentu úpadku spoločnosti MASTRA s.r.o., t. j. k 30. aprílu 2009, a teda vychádzal primárne z právnej úpravy úpadku v znení do 30. novembra 2009 (okrem ZKR obsiahnutej aj vo vyhl. č. 643/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti a predĺženia). Keďže dovolací súd je pri rozhodovaní viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil odvolací súd, preto za stavu zistenia úpadku dotknutej spoločnosti k 30. aprílu 2009 a nadväzne na to porušenia povinnosti štatutárnych orgánov podľa § 11 ods. 2 ZKR, dovolací súd pri právnom posúdení rovnako vychádzal z právnej úpravy platnej a účinnej v znení do 30. novembra 2009. (Dovolací súd len poznamenáva, že rovnaké znenie ustanovenia § 11 ods. 4 ZKR platilo s účinnosťou až do 31. decembra 2012).

46. Pri posúdení dôvodnosti dovolania z hľadiska riešenia právnych otázok č. 1/ a č. 2/, nastolených dovolateľmi v danej veci, boli dovolacím súdom aplikované nasledovné právne normy v znení do 30. novembra 2009.

46.1 Podľa ust. § 3 ods. 1 ZKR, dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený. Ak dlžník podá návrh na povolenie reštrukturalizácie alebo návrh na vyhlásenie konkurzu, rozumie sa tým, že je v úpadku.

46.2 Podľa ust. § 4 ods. 2 ZKR, ak je dlžník povinný účtovať podľa osobitného predpisu, 1) je povinný sústavne sledovať vývoj svojej finančnej situácie, ako aj stav svojho majetku a záväzkov tak, aby mohol včas zistiť prípadnú hrozbu úpadku a prijať opatrenia, ktoré hroziaci úpadok odvrátia. [Osobitným predpisom uvedeným v odkaze 1) je zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov].

46.3 Podľa ust. § 7 ZKR, konaním s odbornou starostlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie konanie so starostlivosťou primeranou funkcii alebo postaveniu konajúcej osoby po zohľadnení všetkých dostupných informácií, ktoré sa týkajú alebo môžu mať vplyv na jej konanie.

46.4 Podľa ust. § 11 ods. 2 ZKR, dlžník v úpadku je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom úpadku. Túto povinnosť v mene dlžníka má rovnako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu dlžníka, likvidátor dlžníka a zákonný zástupca dlžníka.

46.5 Podľa ust. § 11 ods. 4 ZKR, ak osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka poruší povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, zodpovedá veriteľom za škodu, ktorá im v dôsledku toho vznikla, ibaže preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou. Táto povinnosť sa nepovažuje za splnenú, ak súd návrh na vyhlásenie konkurzu odmietol alebo konkurzné konanie zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu. Ak návrh na vyhlásenie konkurzu nebol podaný včas, predpokladá sa, že výška škody, ktorá tým veriteľom vznikla, je suma ich pohľadávok, ktoré po zrušení konkurzu alebo zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku zostali neuspokojené, ibaže sa preukáže iná výška škody. Nárok na náhradu škody za nesplnenie tejto povinnosti sa premlčí jeden rok od zrušenia konkurzu alebo zastavenia konkurzného konania pre nedostatok majetku.

46.6 Podľa ust. § 108 ods. 1 ZKR, ak dlžníkovi hrozí úpadok alebo je v úpadku, môže poveriť správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku (ďalej len "posudok") na účely zistenia, či sú splnené predpoklady na jeho reštrukturalizáciu. Tým nie je dotknutá povinnosť dlžníka včas podať návrh na

vyhlásenie konkurzu.

K posúdeniu dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z hľadiska riešenia právnej otázky č. 1/

47. Dovolatelia sa v rámci dovolacej právnej otázky (č. 1/) pýtajú, či v okolnostiach danej veci je možné považovať za liberačný dôvod v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR (v znení účinnom do 30. novembra 2009), a teda za konanie s odbornou starostlivosťou štatutárnych orgánov obchodnej spoločnosti v úpadku a) poverenie reštrukturalizačného správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku, resp. b) podanie návrhu v mene dlžníka v úpadku na jeho reštrukturalizáciu, ak príslušný súd rozhodol o povolení reštrukturalizácie.

48. Z hľadiska vecno-právneho k dovolateľmi nastolenej právnej otázke č. 1/ dovolací súd uvádza, že vo vzťahu k špecifickým, konkrétnym skutkovým okolnostiam v danej veci odvolací súd správne interpretoval ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, keď uzavrel, že za liberačný dôvod na strane (tu žalovaných) štatutárnych orgánov dlžníka v úpadku z hľadiska ich konania s odbornou starostlivosťou nemožno považovať bez ďalšieho to, že (a/) poverili reštrukturalizačného správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku a ani to, že (b/) podali na jeho základe návrh na povolenie reštrukturalizácie, o ktorom konkurzný súd rozhodol tak, že reštrukturalizáciu dlžníka povolil.

49. V tejto súvislosti sa dovolací súd stotožňuje s odvolacím súdom, ktorý v napadnutom rozsudku správne poukázal aj na ustanovenie § 108 ods. 1 ZKR v rozhodnom znení, so záverom, že v takom prípade, aký tvorí posudzovaná vec, pre liberáciu zo zodpovednosti štatutárnych orgánov (povinných osôb) konajúcich v mene dlžníka v úpadku za včasné nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa ust. § 11 ods. 4 vo väzbe na ust. § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009, nepostačovalo samotné, v lehote vyplývajúcej z ust. § 11 ods. 2 ZKR učené poverenie správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku, keďže podľa ust. § 108 ods. 1 veta druhá ZKR tým nie je dotknutá povinnosť dlžníka včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Súčasne bol správny záver, že, tak ako tomu bolo v danom prípade, podľa okolností v konkrétnej veci pre liberáciu zo zodpovednosti štatutárnych orgánov (povinných osôb) konajúcich v mene dlžníka v úpadku za včasné nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa ust. § 11 ods. 4 vo väzbe na ust. § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009 bez ďalšieho nemuselo postačovať podanie návrhu na reštrukturalizáciu dlžníka v úpadku, a to ani keď konkurzný súd reštrukturalizáciu povolil. Aj keď reštrukturalizačný posudok odporúča reštrukturalizáciu a konkurzný súd ju povolí, tak dlžníka (osoby konajúce v jeho mene) stále zaťažuje povinnosť konať s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ZKR a toto preukázať v súdnom spore o nárokoch veriteľa v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009. Preukázanie skutočností (konania), ktoré by mohli byť považované za konanie s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ZKR, a to ako liberačný dôvod v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, je dôkazným bremenom povinnej (konajúcej) osoby a jeho obsah je vždy závislý od konkrétnych okolností daného prípadu.

50. Dovolací súd zdôrazňuje, že samotná právna úprava v zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii rozlišuje konkurz a reštrukturalizáciu ako samostatné a odchylné právne inštitúty (reštrukturalizačné konanie s úpravou v § 108 až 166 ZKR). Podľa Ďuricu: „Miera a intenzita ekonomického neúspechu môže byť rôzna. Ak dosahuje rozmery, ktoré právny poriadok kvalifikuje ako úpadok, musí sa riešiť osobitným spôsobom, ktorý upravujú právne predpisy konkurzného práva" (Ďurica, M. Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii. 2. vydanie, Bratislava: EUROKODEX, 2010, s. 23). Konkurz, resp. konkurzné konanie je osobitným druhom civilného konania, v ktorom si veritelia vymáhajú pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý je v krízovej ekonomickej situácii zákonom označenej ako úpadok (pozri tamtiež, s. 49). Ide v podstate o likvidačný proces, v ktorom sa dlžníkov majetok speňaží a

výťažok z neho sa kolektívnym spôsobom rozdelí medzi jeho veriteľov, či už pomerne pre nezabezpečených veriteľov alebo oddelene pre zabezpečených veriteľov. Naproti tomu reštrukturalizácia je procesom záchranu podniku v stave úpadku alebo hroziaceho úpadku, v ktorom sa veritelia a dlžník „dohodnú“ na pláne, podľa ktorého sa potom pohľadávky veriteľov, ktorí sa procesu uzatvárania dohody o pláne zúčastnili. Reštrukturalizácia prichádza do úvahy už v čase hroziaceho úpadku. Konkurz prichádza do úvahy až počas úpadku. Ich spoločným znakom je uspokojenie veriteľov v čo najvyššej miere. Ich rozdeľujúcim znakom je hľadisko zachovania podniku (pozri Pospíšil, B. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii s komentárom. Žilina: EUROKÓDEX Poradca podnikateľa, 2005, s. 11).

51. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v ust. § 11 ods. 2 v znení do 30. novembra 2009 stanovuje povinnosť dlžníkovi v úpadku podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom úpadku. Túto povinnosť v druhej vete cit. ustanovenia zákon stanovil aj štatutárnemu orgánu. Následne zodpovednosť v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v rozhodnom znení je stanovená za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Zákonná úprava je kogentná a neumožňuje túto povinnosť „nahradit“ v uvedenej zákonnej lehote poverením správcu vypracovať reštrukturalizačný posudok, resp. aj neskoršou aktivitou dlžníka v úpadku, v jeho mene konajúcich osôb, smerujúcou k povoleniu reštrukturalizácie.

52. Keďže v prípade osobitnej zodpovednosti za škodu v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 ide o zodpovednosť objektívnu, pre vznik nároku veriteľa na náhradu škody postačuje, že povinná osoba poruší povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu a v takom prípade z dikcie tretej vety citovaného ustanovenia zákon predpokladá, že veriteľom vznikne škoda vo výške sumy ich pohľadávok, ktoré po zrušení konkurzu alebo zastavení konkurzného konania zostanú neuspokojené, ibaže sa preukáže iná výška škody.

53. Pokiaľ ide o liberačný dôvod spočívajúci v preukázaní, že osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka, konala s odbornou starostlivosťou, tak odvolací súd správne v napadnutom rozsudku (ods. 18) uviedol, že posúdenie, či určité konanie je alebo nie je konaním s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ZKR, je otázkou právnou. Pre takýto právny záver však v rámci sporového konania mali žalovaní povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť na preukázanie takých skutočností, teda takého konkrétneho konania (skutkového stavu), ktoré by súd mohol právne posúdiť ako konanie s odbornou starostlivosťou a z neho následne vyvodit' existenciu liberačného dôvodu. Ustanovenie § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 výslovne upravuje dôkaznú povinnosť (dôkazné bremeno) na strane povinnej osoby, vzhľadom na dikciu „ibaže preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou“. K tomu odvolací súd správne uviedol, že žalovaní v podstate poukazovali len na to, že správca v reštrukturalizačnom posudku odporučil reštrukturalizáciu dlžníka v úpadku (MASTRA s.r.o) a na jeho základe konkurzný súd reštrukturalizáciu povolil, avšak nie je správny názor, že súd konajúci v spore o náhradu škody, by z hľadiska aplikácie a interpretácie ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, nebol oprávnený preskúmať opodstatnenosť tohto stavu.

54. Dovolací súd poznamenáva, že reštrukturalizačný plán vychádza z reštrukturalizačného posudku, pričom ekonomický aspekt rozhodnutia správcu nie je otázkou právneho posúdenia, ale pre súd záväzne vyplýva z odborného posudku správcu. Konkurzny súd rozhodujúci o povolení reštrukturalizácie nepreskúmava a neprehodnocuje správnosť odporúčaní správcu začať reštrukturalizačné konanie, ako ani správnosť reštrukturalizačného plánu, pretože nie je v kompetencii ani v odbornosti konkurzného súdu, aby revidoval odborné (ekonomické) závery a odporúčania licencovaného správcu, nesúceho za ich vecnú správnosť samostatnú zodpovednosť.

55. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd správne vyžadoval vo vzťahu k tvrdenej existencii liberačného dôvodu v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 od žalovaných, aby preukázali také skutočnosti (skutkové okolnosti), z ktorých by bolo možné prijať

právny záver, že konali s odbornou starostlivosťou. K tomu konkrétne uviedol, že „bolo povinnosťou žalovaných tvrdiť a dokázať, že ich rozhodnutie požiadať správcu o vypracovanie reštrukturalizačného posudku bolo založené na takých skutočnostiach a vedomostiach, ktoré primerane funkcii konateľov dotknutej spoločnosti a pri zohľadnení všetkých dostupných informácií o podnikaní, hospodárskej a finančnej situácii spoločnosti, stave trhu, možnosti rozvoja podnikania a nových príležitostí, objektívne opodstatňovalo

ich rozhodnutie podať namiesto návrhu na konkurz návrh na povolenie reštrukturalizácie". A tiež, že „žalovaní tak na preukázanie svojho konania s odbornou starostlivosťou boli povinní tvrdiť a dokázať konkrétne skutočnosti, z ktorých vychádzali pri zostavovaní odhadu, ktorý poskytli správcovi (najmä o akých konkrétnych obchodoch uvádzaných v reštrukturalizačnom pláne rokovali a s kým, aká bola šanca na úspech týchto rokovaní, akú šancu mala spoločnosť prípadné záväzky z týchto obchodov plniť a akým spôsobom sa tieto výsledky mohli reálne prejaviť na hospodárení spoločnosti a na šanci uspokojiť veriteľov tak, aby to vyrovnalo dôsledky oneskoreného návrhu na vyhlásenie konkurzu)". Žalovaní však argumentovali v podstate len tým, že poverili licencovaného správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku a že na jeho základe konkurzný súd reštrukturalizáciu povolil. Podľa dovolacieho súdu dôvodne odvolací súd sám posudzoval tento postup a konanie štatutárov z hľadiska úpravy v ust. § 11 ods. 4 ZKR v spojení s ust. § 7 ZKR v rozhodnom znení. Zodpovednosť žalovaných za preukázanie vlastného konania, ktoré malo mať charakter konania štatutárneho orgánu s odbornou starostlivosťou, v tomto smere nemožno prenášať na reštrukturalizačného správcu, ktorý reštrukturalizáciu odporučil a ani na súd, ktorý na základe jeho posudku reštrukturalizáciu povolil. V opačnom prípade by totiž pre liberáciu zo zodpovednosti za škodu (§ 11 ods. 4 ZKR) bez ďalšieho stačilo,

aby povinné osoby (§ 11 ods. 2 ZKR) podali (akýkoľvek) návrh na reštrukturalizáciu dlžníka v úpadku a príp., aby ju konkurzný súd povolil. Takýto výklad dotknutých právnych noriem by však celkom popieral účel tejto pomerne striktno nastavenej úpravy zodpovednosti

za oneskorené podanie (nepodanie) návrhu na konkurz dlžníka v úpadku. Podľa názoru dovolacieho súdu v tomto prípade je potrebné preferovať teleologický prístup,

a pri interpretácii relevantnej právnej úpravy zodpovednosti povinných osôb, definovaných v § 11 ods. 2 ZKR, za škodu voči veriteľovi dlžníka v úpadku podľa ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, vychádzať z jej účelu a zmyslu, ktorým je zvýšená ochrana práv veriteľa, jeho vymáhateľných nárokov voči dlžníkovi v úpadku a uľahčenie aj dôkaznej pozície veriteľa pri ich uplatňovaní v súdnom konaní (tu priamo voči štatutárnym orgánom dlžníka v úpadku).

56. Najvyšší súd v minulosti konštatoval, že pojem „odborná starostlivosť“ zákon nedefinuje. V zásade sa odbornou starostlivosťou chápu všeobecné znalosti a skúsenosti pri výkone funkcie s prihliadnutím na predmet podnikania (rozhodnutie zo 16. marca 2009, sp. zn. 6Obo/125/2008). Tiež konštatoval, že konatelia teda majú konať odborne a lojálne voči spoločnosti a jej spoločníkom. Odbornosť sa vzťahuje na schopnosť rozhodovania

so znalosťou veci, v celej zložitosti problematiky podnikania spoločnosti. Odbornosť zahŕňa aj vytvorenie zodpovedajúcej informačnej sústavy spoločnosti v záujme získavania všetkých informácií relevantných vo vzťahu k predmetu rozhodovania

(rozhodnutie z 19. februára 2009, sp. zn. 1Obo/16/2008). Samotné ustanovenie § 7 ZKR

(v rozhodnom znení) definuje konanie s odbornou starostlivosťou tak, že sa ním na účely tohto zákona rozumie konanie so starostlivosťou primeranou funkcii alebo postaveniu konajúcej osoby po zohľadnení všetkých dostupných informácií, ktoré sa týkajú alebo môžu mať vplyv na jej konanie. Odborná starostlivosť je vymedzená objektívne v tom smere,

že posúdenie, či určitá osoba konala s odbornou starostlivosťou, netreba zisťovať z pohľadu konajúcej osoby, čo by vyžadovalo skúmanie jej vôle, ale z pohľadu okolností tak, ako sú vnímané širším okruhom nezaujatých osôb.

57. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd správne z hľadiska interpretácie ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 vyžadoval k obrane žalovaných konkrétne tvrdenia a dôkazy na preukázanie ich konania s odbornou starostlivosťou, a pokiaľ konštatoval, že v tomto smere dôkazné bremeno spočívalo na ich strane a toto neuniesli, tak z tohto záveru nemožno dôvodne spochybňovať ani následne prijatý

záver o nepreukázaní existencie liberačného dôvodu, ktorý by žalovaných zbavil ich zodpovednosti za škodu voči žalobcovi v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v rozhodnom znení. Nešlo teda o chybnú interpretáciu aplikovanej právnej normy na zistený skutkový stav vo veci.

58. Dovolací súd poukazuje tiež na špecifickosť riešeného prípadu, keď dlh voči žalobcovi (na základe úverovej zmluvy) vznikol dlžníkovi až v procese jeho úpadku, dokonca až (podpísaním úverovej zmluvy a prijatím peňažných prostriedkov) po podaní návrhu na povolenie reštrukturalizácie, a to bez informovania žalobcu ako veriteľa, ktorý tým pádom ani nebol/nemohol byť súčasťou reštrukturalizačného plánu. Najvyšší súd sa už skôr aj z hľadiska podnikateľského rizika vyjadril (1ObdoV/88/2007), že: „Osoba vstupujúca do týchto vzťahov si musí byť vedomá rizika v každej fáze tohto vzťahu a vstupovať len do takých obchodných vzťahov, v ktorých je schopná si svoje postavenie obhájiť z výlučne vlastných zdrojov.“ Pritom medzi osoby, ktorých záujmy je potrebné pri rozhodovaní štatutárnych orgánov v rámci spoločnosti brať do úvahy, patria aj veritelia spoločnosti.

59. Žalovaní sa rozhodli úpadok dlžníka (spoločnosti MASTRA s.r.o.) v dobe po 30. apríli 2009 v konečnom dôsledku riešiť nie konkurzom, ale reštrukturalizáciou. Avšak pri náležitej odbornej starostlivosti, ktorú nepochybne od konateľov obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným (tu od r. 2005) možno dôvodne požadovať (§ 7 ZKR), si museli/mali byť vedomí existencie (voči veriteľom dlžníka v úpadku) reparačného a sankčného mechanizmu cez právny inštitút náhrady škody upravený v ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009.

60. Splnenie povinnosti konania s odbornou starostlivosťou je potrebné posudzovať z pohľadu ex ante, t.j. z hľadiska skutočností, ktoré štatutárnym orgánom boli, či pri vynaložení zákonom (§ 7 ZKR) vyžadovanej starostlivosti (vychádzajúc z dostupných informačných zdrojov) mohli alebo mali byť známe v momente, v ktorom predmetné (podnikateľské) rozhodnutie urobili. Súčasne platí, že rozhodnutie štatutárnych orgánov nemožno posudzovať podľa skutočností, ktoré sa udiali či vyšli najavo až ex post, t.j. po tom, kedy bolo posudzované (podnikateľské) rozhodnutie urobené. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že (ex post zistený) samotný neúspešný výsledok zvolenej reštrukturalizácie ako formy riešenia ekonomickej krízy obchodnej spoločnosti, nemal relevantný vplyv na posudzovanie konania dovolateľov s odbornou starostlivosťou.

Tento výsledok reštrukturalizácie dlžníka v úpadku, v kontexte časových a vecných súvislostí v danom prípade bol síce predmetom vykonaného dokazovania

(získovania skutkového stavu), avšak rozhodovanie odvolacieho súdu a právne posúdenie bolo správne zamerané na posudzovanie samotného konania žalovaných (ex ante)

ako konania štatutárnych zástupcov s odbornou starostlivosťou. Odvolací súd teda k tvrdenému liberačnému dôvodu vyžadoval, aby podľa okolností v rozhodnej dobe, konkrétne doložili a vysvetlili, prečo ako štatutárne orgány nerespektovali svoju zákonnú povinnosť stanovenú v § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009 a namiesto toho poverili správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku. V tomto smere však žalovaní, ako už bolo dovolacím súdom uvedené vyššie, k svojmu dôkaznému bremenu o konaní s odbornou starostlivosťou, ako predmetnom liberačnom dôvode, okrem formálneho poukazu na reštrukturalizačný posudok správcu a povolenie reštrukturalizácie konkurzným súdom, uvádzali v podstate len všeobecný argument o možnom nesprávnom obchodnom rozhodnutí konateľov, čo by ich, z hľadiska pravidiel „best practice“, malo celkom zbaviť zodpovednosti za oneskorené podanie (tu nepodanie) návrhu na vyhlásenie konkurzu obchodnej spoločnosti v úpadku. Ak by však toto pravidlo malo platiť paušálne (absolútne), potom by to, podľa dovolacieho súdu, poprelo účel právnej úpravy v ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, a to ochrany veriteľov (bližšie pozri aj ods. 55). Je treba tiež zvýrazniť, že predmetom sporu nebola zodpovednosť štatutárnych zástupcov

za ich (podnikateľské) rozhodnutia dovnútra spoločnosti (voči jej spoločníkom),

ale zákonom stanovená externá zodpovednosť za škodu priamo voči veriteľom spoločnosti - dlžníka v úpadku (§ 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009).

61. Na vyššie uvedenom nič nemení poukaz dovolateľov na (v dovolaní zmätočne, neúplne citované; pozn. dovolacieho súdu) komentované znenie ZKR (autor B. Pospíšil), v ktorom za možný liberačný dôvod je označené konanie s odbornou starostlivosťou, a to „také konanie, ktorého cieľom je vyriešiť úpadok iným spôsobom, ako konkurzom,

a to neformálnou alebo formálnou reštrukturalizáciou, pokiaľ možno dôvodne predpokladať, že sa úpadok týmto spôsobom podarí vyriešiť. Musia byť pritom zohľadnené všetky dostupné informácie a príslušné rozhodnutia, a postupy musia zodpovedať funkcii a postaveniu konajúcej osoby (pozri § 7). Znamená to, že pokiaľ sa štatutárny orgán aktívne snaží vyriešiť úpadok iným spôsobom ako konkurzom, úspešnosť takéhoto riešenia možno dôvodne predpokladať a postupuje pritom podľa pravidiel „best practice“, možno takéto konanie považovať za konanie s odbornou starostlivosťou, ktoré ho zbavuje zodpovednosti za oneskorené podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu“. (Pospíšil, B. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii s komentárom. Žilina: EUROKÓDEX Poradca podnikateľa, 2005, s. 47). Odhliadnuc od toho, že pri rozhodovaní pre súd rôznymi autormi publikované komentáre zákonov záväzné nie sú, tak je potrebné uviesť, že pri vnímaní uvedeného textu s porozumením je zrejmé, že aj autor citovaného komentára k opodstatnenosti zvolenej formy riešenia úpadku reštrukturalizáciou uvádza podmienku: „...pokiaľ možno dôvodne predpokladať, že sa úpadok týmto spôsobom podarí vyriešiť“. Aj v tomto ohľade

bez preukázania dôvodnosti tohto predpokladu v dokazovaní, a teda takého konania, ktoré zodpovedá úprave v § 7 ZKR, t.j. bez unesenia dôkazného bremena, nemožno automaticky považovať akúkoľvek aktivitu žalovaných, smerujúcu v danom prípade k reštrukturalizácii dlžníka v úpadku, za liberačný dôvod z hľadiska ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009.

62. V tejto súvislosti dovolací súd podporne poukazuje aj na iný komentár k ZKR, ktorý uvádza, že: „Povinné osoby sa majú možnosť zbaviť tejto zodpovednosti, pokiaľ preukážu, že neporušili povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu alebo že konali s odbornou starostlivosťou. Toto ustanovenie treba vykladať systematicky v spojení s odsekom 2, podľa ktorého uvedené osoby sú povinné podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, keď sa dozvedeli alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohli dozvedieť o úpadku. Povinná osoba teda nebude zodpovedať za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, ak preukáže, že sa nemohla ani pri zachovaní odbornej starostlivosti dozvedieť o úpadku obchodnej spoločnosti, v ktorej vykonáva funkciu štatutárneho orgánu, jeho člena, likvidátora alebo iného zákonného zástupcu. Zbavenie sa zodpovednosti nie je vylúčené, ale je minimálne, pretože štatutárne orgány sú povinné zabezpečiť vedenie účtovníctva... . Na základe týchto skutočností musia povinné osoby zistiť existenciu predĺženia. Povinná osoba môže preukázať aj také konanie, ktoré bude možno kvalifikovať ako konanie s odbornou starostlivosťou, na základe ktorého sa zodpovednosti zbaví. Takýmto konaním nebude napríklad podanie návrhu na povolenie reštrukturalizácie, pretože tým nie je dotknutá povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu (§ 108 ods. 1)“ (Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2012, s. 52).

63. Dovolací súd zhŕňa a k riešeniu právnej otázky č.1/ konštatuje, že:

Pre liberáciu zo zodpovednosti štatutárnych orgánov (povinných osôb) konajúcich v mene dlžníka v úpadku za včasné nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa ust. § 11 ods. 4 vo väzbe na ust. § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009, nepostačovalo samotné, v lehote vyplývajúcej z ust. § 11 ods. 2 ZKR učené poverenie správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku, keďže podľa ust. § 108 ods. 1 veta druhá ZKR tým nie je dotknutá povinnosť dlžníka včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

Podľa okolností v konkrétnej veci pre liberáciu zo zodpovednosti štatutárnych orgánov (povinných osôb) konajúcich v mene dlžníka v úpadku za včasné nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa ust. § 11 ods. 4 vo väzbe na ust. § 11 ods. 2 ZKR v znení do 30. novembra 2009 bez ďalšieho nemuselo postačovať podanie návrhu

na reštrukturalizáciu dlžníka v úpadku, a to ani keď konkurzný súd reštrukturalizáciu povolil.

Aj keď reštrukturalizačný posudok odporúča reštrukturalizáciu a konkurzný súd

ju povolí, tak dlžníka v úpadku (osoby konajúce v jeho mene) stále zaťažuje povinnosť konať s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ZKR a toto preukázať v súdnom spore o nárokoch veriteľa v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009. Preukázanie skutočností (konania), ktoré by mohli byť považované za konanie s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ZKR, a to ako liberačný dôvod v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, je dôkazným bremenom povinnej (konajúcej) osoby a jeho obsah je vždy závislý od konkrétnych okolností daného prípadu.

64. Vychádzajúc z vyslovených právnych záverov dovolací súd uzatvára, že v predmetnom spore dospel odvolací súd k správne právnemu záveru o solidárnej zodpovednosti žalovaných 1/ a 2/ ako štatutárnych orgánov dlžníka v úpadku voči žalobcovi za škodu podľa ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 v súvislosti s nepodaním návrhu na vyhlásenie konkurzu predmetného dlžníka v úpadku (MASTRA s.r.o.) v lehote podľa § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 a o nesplnení podmienok pre liberáciu z tejto zodpovednosti. Preto dovolatelia nedôvodne vytýkali odvolaciemu súdu v tejto časti nesprávne právne posúdenie veci.

K posúdeniu dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z hľadiska riešenia právnej otázky č. 2/

65. Dovolatelia sa v rámci nimi nastolenej dovolacej právnej otázky (č. 2/) pýtajú: či pri uplatňovaní nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR (v znení účinnom do 30. novembra 2009) veriteľ (poškodený), ktorého pohľadávka po zrušení konkurzu na majetok dlžníka (alebo zastavení konkurzného konania) pre nedostatok majetku zostala neuspokojená, je a priori povinný preukazovať výšku škody v rozsahu miery uspokojenia poškodeného veriteľa, ktorú by dosiahol v konkurze na majetok dlžníka v úpadku, ak by bol návrh dlžníkom, resp. v jeho mene povinne konajúcimi štatutárnymi orgánmi, podaný včas. Posúdením nastolenej dovolacej otázky č. 2/ dospel dovolací súd k záveru, že pri uplatňovaní nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 veriteľ (poškodený), ktorého pohľadávka po zrušení konkurzu (alebo zastavení konkurzného konania) pre nedostatok majetku zostala neuspokojená, nie je a priori povinný preukazovať (skutočnú) výšku škody v rozsahu miery uspokojenia poškodeného veriteľa, ktorú by dosiahol (mohol dosiahnuť) v konkurze na majetok dlžníka v úpadku, ak by bol návrh dlžníkom, resp. v jeho mene konajúcimi štatutárnymi zástupcami, podaný včas.

66. Uvedený záver vychádza z dikcie ustanovenia § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, ktoré v tomto smere správne interpretoval odvolací súd v napadnutom rozsudku (ods. 23). Dovolací súd zvyrazňuje, že nepochybne škodu, ktorá veriteľom vznikla v dôsledku oneskoreného podania návrhu na vyhlásenie konkurzu, možno pomerne ťažko, ak vôbec vyčíslieť. Z tohto dôvodu ZKR v rozhodnom znení v § 11 ods. 4 ustanovuje (formuláciou „predpokladá sa“) vyvrátenú právnú domnienku o výške tejto škody. Táto domnienka predpokladá, že škodou je suma pohľadávok, ktoré po zrušení konania pre nedostatok majetku zostali neuspokojené. Keďže ide o vyvrátenú právnú domnienku, má ten, kto by mal škodu nahradiť, možnosť preukázať, že skutočná škoda je iná. Dôkazné bremeno o tom ale znáša ten, kto by mal škodu nahradiť. V žiadnom prípade nie veriteľa. (porovnaj Pospíšil, B. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii s komentárom. Žilina: EUKODÉX Poradca podnikateľa, 2005, s. 25).

67. Podľa Ďuricu: „Právo na náhradu škody má len veriteľ, na ktorom je dôkazné bremeno o tom, že mu škoda vznikla. Veriteľ musí preukázať, že pohľadávku si riadne a včas prihlásil a pohľadávka bola zistená. ... výšku škody ZKR predpokladá a určuje ju vo výške neuspokojených pohľadávok, ktoré zostali po zrušení konkurzu alebo po zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku. Na osobe, ktorá bola povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu, je dôkaz opaku, pretože môže preukázať, že v dôsledku včasného nepodania návrhu na vyhlásenie konkurzu nevznikla veriteľovi škoda vo výške nezaplátenej pohľadávky (tu ide

vlastne o príčinnú súvislosť) alebo že mu vznikla iná škoda.

Povinná osoba musí preukázať, že aj keby bol včas podaný návrh na vyhlásenie konkurzu, uspokojenie veriteľov by bolo rovnaké alebo by síce bolo vyššie, ale nie v plnom rozsahu pohľadávky" (Đurica, M. Konkurné právo na Slovensku a v Európskej únii. 2, vydanie, Bratislava: EUROKODEX, 2010, s. 117).

68. S vyššie uvedeným právnym názorom, s ktorým sa najvyšší súd stotožňuje, korešponduje aj rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa skutočnej výšky škody a dôkazného bremena o nej, ako vyplýva zo správne vyjadrených právnych záverov v ods. 23 a 37 napadnutého rozsudku. Dovolací súd len zvyrazňuje, že v tomto ohľade odvolací súd správne pri interpretácii ust. § 11 ods. 4 veta tretia ZKR v znení do 30. novembra 2009 vychádzal nielen z jazykového, ale najmä teleologického výkladu dotknutej právnej normy, keď uviedol, že účelom zákona bolo „práve uľahčiť dôkaznú situáciu poškodeného veriteľa naviazaním na relatívne logickú veličinu - sumu pohľadávky, o ktorej uspokojenie sa veriteľ usiloval...".

69. Záverečné konštatovanie odvolacieho súdu, že žalovaní v rámci absencie splnenia svojej povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti k nim namietanej „skutočnej" výške škody, túto svoju obranu voči žalobe nepreukázali, potom už nie je otázkou nesprávneho právneho posúdenia veci z hľadiska aplikácie alebo interpretácie právnej normy, ale právneho záveru, ktorý vychádza z dôkaznej situácie a teda má skutkový základ, ktorý je vylúčený z dovolacieho prieskumu (dovolací súd nie je tzv. skutkovým súdom).

70. Dovolací súd zhŕňa a k riešeniu právnej otázky č. 2/ konštatuje, že:

Pri uplatňovaní nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 veriteľ (poškodený), ktorého pohľadávka po zrušení konkurzu

(alebo zastavení konkurzného konania) pre nedostatok majetku zostala neuspokojená,

nie je a priori povinný preukazovať (skutočnú) výšku škody v rozsahu miery uspokojenia poškodeného veriteľa, ktorú by dosiahol (mohol dosiahnuť) v konkurze na majetok dlžníka v úpadku, ak by bol návrh dlžníkom, resp. v jeho mene konajúcimi štatutárnymi zástupcami, podaný včas.

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v rozhodnom znení v § 11 ods. 4 ustanovuje (formuláciou „predpokladá sa") vyvrátiteľnú právnú domnienku o výške tejto škody.

Táto domnienka predpokladá, že škodou je suma pohľadávok, ktoré po zrušení konania pre nedostatok majetku zostali neuspokojené. Keďže ide o vyvrátiteľnú právnú domnienku, má ten, kto by mal škodu nahradiť, možnosť preukázať, že skutočná škoda je iná. Dôkazné bremeno o tom ale znáša ten, kto by mal škodu nahradiť.

71. Vychádzajúc z vyslovených právnych záverov dovolací súd uzatvára, že v predmetnom spore dospel odvolací súd k správne právnemu záveru o solidárnej zodpovednosti žalovaných 1/ a 2/ ako štatutárných orgánov dlžníka v úpadku voči žalobcovi za škodu podľa ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009 v súvislosti s nepodaním návrhu

na vyhlásenie konkurzu predmetného dlžníka v úpadku (MASTRA s.r.o.) v lehote podľa

§ 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, a to vo výške celej pohľadávky žalobcu

do konkurzu prihlásenej a správcom zistenej, ktorá po zrušení konkurzu pre nedostatok majetku zostala neuspokojená. Preto dovolatelia aj v tejto časti nedôvodne vytýkali odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci a ich dovolanie smeruje proti vecne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu.

K dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP - otázky č. 3/ - 11/

72. K ostatným námietkam obsiahnutým v dovolaní žalovaných (vyššie uvedeným ako otázky č. 3/ až 11/), dovolací súd prijal záver, že nespĺňajú kritériá procesne prípustných dovolacích dôvodov v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ vo väzbe na ust. § 432 ods. 1 a 2 CSP a boli

tak vylúčené z meritórneho dovolacieho prieskumu. K tomu dovolací súd v podrobnostiach uvádza nasledovné.

72.1 K otázke č. 3/ - námietky sa týkali skutkového stavu - tvrdeného úpadku MASTRA s.r.o. „k dátumom 1.2.2007, 1.2.2008 a 25.6.2009", ktorý podľa žalovaných nebol preukázaný, teda nešlo o

právne posúdenie veci a navyiac na týchto okolnostiach ani nespočívalo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

72.2 K otázke č. 4/ - námietky žalovaných sa rovnako týkali porušenia ich povinností ako konateľov v r. 2007 a 2008, ktoré však netvorili základ rozhodnutia odvolacieho súdu a v ďalšom námietky predstavujú len nesúhlas s hodnotením určitých vykonaných dôkazov, čo tvorí procesnoprávnu a skutkovú rovinnu rozhodnutia, vylúčenú z dovolacieho prieskumu v danej veci.

72.3 K otázke č. 5/ - námietky o nepreukázaní kauzálneho nexusu nespĺňali kritériá podľa ust. § 432 ods. 2 CSP, keďže nebolo možné identifikovať uvedenie právneho posúdenia veci, ktoré dovolatelia považovali za nesprávne ani uvedenie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Samotná polemika dovolateľov s posúdením veci odvolacím súdom takéto kritériá pre prípustnosť tejto časti dovolania nespĺňa. Odhliadnuc od uvedeného však k otázke (prezumpovanej) existencie príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti žalovaných podať včas návrh na vyhlásenie konkurzu a vznikom škody na strane žalobcu v zmysle § 11 ods. 4 ZKR v znení do 30. novembra 2009, najvyšší súd poukazuje na vyššie uvedené odôvodnenie tohto rozhodnutia v ods. 66 a 67.

72.4 K otázke č. 6/ - námietky sa týkali procesného postupu odvolacieho súdu pri dokazovaní, jeho hodnotenia vykonaných dôkazov a vo výsledku skutkových záverov napadnutého rozhodnutia, čo netvorí prípustné dovolacie dôvody v danom konaní.

K tomu dovolací súd len pripomína, že z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať

sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. IV.ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97,

II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/129/2018, 3Cdo/162/2018). Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť

na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu,

že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel

od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ust. § 442 CSP („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak,

ako ho zistil odvolací súd"). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Pokiaľ teda žalovaní v dovolaní síce formálne odôvodňujú vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom,

tak z obsahu aj v tejto časti dovolania ide v skutočnosti o nesúhlas so skutkovými zisteniami a závermi prijatými odvolacím súdom. Len samotné spochybňovanie skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov, ako aj samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu významovo nezodpovedajú kritériám prípustných dovolacích dôvodov v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

72.5 K otázke č. 7/ - námietky nemajú vo vzťahu ku správnosti právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP žiadnu relevanciu, keďže sa týkajú procesného postupu súdu v prvoinštančnom konaní, ktoré netvorí v tejto veci predmet dovolacieho prieskumu.

Len na okraj však dovolací súd poznamenáva, že predbežné právne posúdenie veci, teda procesný postup súdu v zmysle ust. § 118 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30. júna 2016 (teraz § 181 ods. 2 Civilného súdneho poriadku)

nie je pre súd v konečnom dôsledku záväzná, keďže jeho účelom je efektívny procesný postup v ďalšom konaní a konečné rozhodnutie i kľúčové právne závery súd záväzne prijíma až po vykonanom dokazovaní, v konečnom rozhodnutí o veci samej a môžu sa teda

od pôvodného predbežného názoru sudcu, vysloveného v počiatočnom štádiu konania, odlišovať.

72.6 K otázke č. 8/ - námietky tvoria len vlastný pohľad dovolateľov na skutkové okolnosti sporu a nie relevantné a prípustné dovolacie dôvody z hľadiska úpravy v ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že s námietkou žalovaných,

že sa o úpadku MASTRA s.r.o. k 30. aprílu 2009 dozvedeli až z listu audítorky

z 25. mája 2009, sa odvolací súd dôsledne vysporiadal v ods. 26 a 27 napadnutého rozsudku, pričom

o.i. konštatoval, že „sám reštrukturalizačný správca pri spracúvaní reštrukturalizačného posudku ustálil záver, že spoločnosť MASTRA s.r.o. bola v úpadku k 30. aprílu 2009, výlučne z údajov účtovníctva a ďalších evidencií spoločnosti“.

72.7 K otázke č. 9/ - námietky predstavovali len skutkové tvrdenia žalovaných a viazali sa k jeho obrane, že (subjektívne) nemali úmysel poškodiť žalobcu. Uvedené však nemá žiadnu relevanciu k dovolaciemu prieskumu správnosti právneho posúdenia veci, predmetom ktorého bola otázka objektívnej zodpovednosti žalovaných za škodu (t.j. bez ohľadu na ich zavinenie). Pokiaľ sa aj odvolací súd v ods. 31 napadnutého rozsudku vyjadroval ku skutkovej okolnosti, že „žalovaní pri uzatváraní zmluvy o úvere (17. augusta 2009) vôbec neinformovali žalobcu, že už medzičasom (11. augusta 2009) podali návrh na povolenie reštrukturalizácie“, tak tieto jeho úvahy a úsudky netvorili kľúčové právne otázky, od ktorých by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

72.7.1 Žiada sa však pre úplnosť dovolaciemu súdu v nesúhlasnej korekcii k týmto námietkam žalovaných upriamiť (ich) pozornosť na možnú notifikačnú povinnosť dlžníka ako vyplýva napr. z úpravy všeobecnej prevenčnej povinnosti pri predchádzaní hroziacim škodám v zmysle ust. § 415 Občianskeho zákonníka, na notifikačnú povinnosť strany záväzkového vzťahu v zmysle § ust. 377 ods. 1 Obchodného zákonníka, či na všeobecnú prevenčnú povinnosť strán v kontraktačnom procese v zmysle ust. § 45 Občianskeho zákonníka.

72.8 K otázke č. 10/ - námietky nepredstavujú prípustné dovolacie dôvody v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP už len preto, že sa viažu na skutkové okolnosti priebehu reštrukturalizácie MASTRA s.r.o., a teda nešlo o kľúčovú právnu otázku, od ktorej by záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

72.9 K otázke č. 11/ - námietky spočívali v argumentácii podľa právnej úpravy ust. § 11 ods. 4 ZKR v znení platnom a účinnom od 1. januára 2013, ktorá však nebola na právne posúdenie veci retroaktívne aplikovateľná a odvolací súd pri rozhodovaní sporu z nej ani nevychádzal. Preto tieto námietky nemohli tvoriť ani prípustný dovolací dôvod.

72.10 Pre komplexnosť rozhodnutia dovolací súd (k otázke č. 11/) na margo dodáva, že: „Opakovane novelizované ustanovenie § 11 upravuje aktívnu vecnú legitimáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, povinnosť dlžníka podať návrh na vyhlásenie konkurzu, zodpovednosť za nepodanie toto návrhu, podmienky aktívnej vecnej legitimácie veriteľa na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu a zodpovednosť za podanie neoprávneného návrhu na vyhlásenie konkurzu. Zodpovednosť za škodu spôsobenú veriteľom porušením povinnosti dlžníka podať návrh na vyhlásenie konkurzu bola zo zákona vypustená a potom opakovane zavedená od 1. januára 2018 do § 11a“. (Đurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár 4. vydanie: Praha: C. H. Beck, 2021, s. 56 a nasl.). S účinnosťou od 1. januára 2013 sa v § 11 zmenil obsah odseku 4, ktorý upustil od pôvodnej zodpovednosti osôb, ktoré sú oprávnené konať v mene dlžníka (alebo ako jeho zástupcovia) a ktoré nespĺnili povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu v stanovenej lehote.

Nové znenie cit. ustanovenia založilo iný druh zodpovednosti (než tomu bolo v znení do 30. novembra 2009, resp. v rovnakom znení až do 31. decembra 2012) za porušenie povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Na základe tejto zodpovednosti vzniklo osobe, ktorá porušila povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu pri predĺžení dlžníka, osobitná sankcia - povinnosť zaplatiť do všeobecnej podstaty sumu, ktorá zodpovedá výške dlžníkovho základného imania. Táto sankcia sa mala plniť v prospech konkurznej podstaty. Z uvedeného vyplýva, že nešlo už o inštitút náhrady škody, a aj z tohto dôvodu nebolo možné právne relevantne argumentovať k výške náhrady škody stanovenej úpravou ZKR v znení do 30. novembra 2009 (resp. u § 11 ods. 4 ZKR v rovnakom znení

až do 31. decembra 2012), limitáciou osobitnej zákonnej sankcie upravenej ustanovením § 11 ods. 4 ZKR v znení od 1. januára 2013.

73. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že pokiaľ nesprávnosť právneho posúdenia veci k otázke výšky škody videli žalovaní aj v tom, že: „v danom prípade zodpovednosti žalovaných výška škody prichádza do úvahy len percentuálna náhrada vo výške 12,06%, t.j. 8.801,17 EUR“, a to s odkazom na predpoklad uspokojenia veriteľov v konkurze v zmysle reštrukturalizačného posudku č. 1/2009, tak išlo o argumentáciu v skutkovej rovine a o také tvrdenie, ktoré novo žalovaní použili až v dovolaní. Z ust. §

435 CSP však vyplýva, že v dovolaní takéto novoty, ktoré tvoria prostriedok procesnej obrany žalovaných, uplatniť nemožno.

74. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani jedna zo žalovanými formulovaných námietok/otázok č. 3/ až 11/ nespĺňala kritériá prípustných dovolacích dôvodov podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a tento záver, v spojení s konštatovaním o nedôvodnosti dovolania v časti dovolacích otázok č. 1/ a 2/, keďže odvolací súd vecne správne posúdil tieto právne otázky rozhodné pre rozhodnutie vo veci, vo výsledku viedol dovolací súd k zamietnutiu dovolania podľa ust. § 448 CSP (dovolací súd zamietne dovolanie, ak dovolanie nie je dôvodné).

75. Pokiaľ dovolací súd o návrhu žalovaných na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (§ 444 ods. 1 CSP) rozhodol tak, že uznesením z 20. januára 2021 odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. júna 2019, č. k. 21Cob/102/2018-863, až do právoplatného skončenia dovolacieho konania, tak toto dočasné rozhodnutie nemalo žiaden vplyv na konečné rozhodnutie o dovolaní žalovaných a vzhľadom na jeho procesný charakter ani nemohlo prejudikovať výsledok dovolacieho konania vo veci samej.

76. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd za aplikácie ust. § 453 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal plnú náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/, ktorí ich nahradia spoločne a nerozdielne. Z ust. § 262 ods. 2 CSP vyplýva, že o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

77. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.